

V Praze dne 14. 2. 2013
Č.j.: 1321/12/REV1

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

zákona o výběru odborníků do funkcí ředitelů a členů dozorčích rad státních podniků a členů orgánů obchodních společností ovládaných státem a územními samosprávnými celky a o způsobu jejich odměňování

I. Úvod:

Návrh zákona zpracovaný MF ve spolupráci s MV je odpovědí na úkol č. 1.3 pod názvem „Úprava podmínek pro nakládání s majetkem právnických osob zřizovaných státem nebo územními samosprávnými celky a společností s majetkovou účastí státu“, který byl uložen ve Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 usnesením vlády ČR č. 1 ze dne 5. ledna 2011.

Oceňujeme, že materiál prošel detailním meziresortním připomínkovým řízením, vzhledem k tomu, že bylo uplatněno 155 připomínek převážně zásadního charakteru (celkem 106 stran textu) a po vypořádání byly akceptovány zásadní připomínky legislativně technického charakteru. Působnost navrhované zákona byla rozšířena i na dceřiné společnosti obchodních společností ovládaných státem a územními samosprávnými celky a návrh zákona byl doplněn tak, že na portálu veřejné správy budou uvedeny osoby, které byly jmenovány nebo zvoleny do vrcholových řídicích funkcí obchodních společností ovládaných státem nebo územními samosprávnými celky. Důvodová zpráva k návrhu zákona byla doplněna předkladatelem o hodnocení dopadů regulace (malá RIA), na kterou toto stanovisko reaguje a která sledovala předepsanou strukturu zprávy.

II. Připomínky a návrhy změn:

Předložená zpráva o hodnocení dopadů RIA s ohledem na povahu předkládaného materiálu sleduje standardní strukturu, ale v původní verzi se zbytečně vyhýbala faktickým údajům a komise RIA doporučila předlohu o orientační přehled cílových společností doplnit.

Otevřeným problémem je zásadní koncepční rozpor zda do návrhu zákona výslovně zapracovat či nezapracovat konkrétní podmínky, které musí splňovat jednotliví

uchazeči o funkce ve státních podnicích a v obchodních společnostech ovládaných státem nebo územními samosprávnými celky a v jejich dceřiných společnostech, anebo aby příkladný výčet těchto podmínek byl uveden ve vzorových pravidlech pro výběr odborníků, která by tvořila přílohu tohoto zákona. Požadavky na doplnění návrhu zákona směřovaly k tomu, aby v zákoně, anebo ve vzorových pravidlech pro výběr odborníků byly uvedeny požadavky na dosažené vzdělání uchazečů na jednotlivé funkce, délku jejich dosavadní praxe, délku praxe v daném oboru podnikání a požadavky na další schopnosti a dovednosti uchazečů.

To se nepodařilo v rámci vypořádání připomínek předloženému návrhu zákona vypořádat, a proto se tento rozpor předkládá k rozhodnutí vládě. Komise RIA navrhla argumentaci variant v RIA v tomto bodu doplnit.

Komise projednala s předkladatelem původně absentující problematiku monitorování plnění a sankce za neplnění. Argument byl uveden MV v připomínkovém řízení k § 5. Upozorňujeme, že v návrhu absentuje jakákoliv sankce pro případ porušení povinnosti stanovené v tomto ustanovení a také důvodová zpráva k této otázce mlčí. Například není jasné, zda bude volba člena orgánu neplatná či zda bude nezákonné usnesení valné hromady, dále kdo se bude dovolávat zrušení tohoto usnesení a zda bude nezákonné usnesení rady z pozice jediného společníka. Předkladatel připomínku neakceptoval s argumentem, že „Normativní obsah tohoto ustanovení spočívá v tom, že ministerstvům a územním samosprávným celkům se ukládá, aby při výběru odborníků do řídicích funkcí ve státních podnicích a v obchodních společnostech vybíraly odborníky pouze na základě pravidel vypracovaných a zveřejněných podle tohoto zákona. Nebudou-li tyto osoby takto vybrány, nebudou jako zástupci státu nebo územního samosprávného celku zapsány do obchodního rejstříku a nestanou se členy představenstva, dozorčí rady nebo jednatelem obchodní společnosti (§ 6 odst. 2 návrhu zákona).“

III. Závěr:

Komise RIA oceňuje široké připomínkové řízení před předložením zákona a doporučila zapracovat do RIA zákona výše uvedené připomínky.

Předkladatel v duchu výše uvedených připomínek dopracoval předlohu a v části VII. doplnil přehled společností, k nimž sám vykonává vlastnická práva a z toho ovládaných společností včetně zastoupení žen. Dále pak ve 4. části RIA při analýze problémů doplnil orientační přehled společností, na které jsou pravidla zacílena.

S ohledem na široký okruh různorodých společností ovládaných veřejnou správou pak navrhl (nenákladné) transparentní zveřejňování Pravidel pro výběr odborníků, jakož i zásad odměňování za výkon těchto funkcí, na portálu veřejné správy s tím, že ministerstvo vnitra ve spolupráci s Českou poštou připravuje pro tyto účely závazný elektronický formulář.

Předkladatel doplnil také argumentaci otevřeného problému připomínkového řízení - zásadního koncepčního rozporu zda do návrhu zákona výslovně zapracovat či nezapracovat konkrétní podmínky, které musí splňovat jednotliví uchazeči o funkce, což doložil na konkrétních příkladech v části VI.

Podrobně předkladatel v části IV. Zprávy RIA doplnil a rozvedl monitorování a kontrolu plnění úkolů vyplývajících z předloženého návrhu zákona a to i) jak ze strany vlády ve státních podnicích a ve společnostech ovládaných státem, ii) ze

strany ministra vnitra v oblasti územních samosprávných celků a jimi ovládaných společností. Určitou míru kontroly nad uplatňováním pravidel pro výběr odborníků vypracovaných a zveřejněných podle předloženého návrhu zákona svěřuje zákon do působnosti rejstříkových soudů s tím, že činnost ověření samotné existence „písemného prohlášení o souladu“ v návrhu na zápis nevyžaduje dodatečné administrativní náklady, pokud jsou přijatá pravidla transparentně publikována.

„ Rejstříkový soud nezapiše do obchodního rejstříku zástupce státu nebo územního samosprávného celku, který sice bude zvolen jako člen orgánu společnosti ovládané státem nebo územním samosprávným celkem, avšak k návrhu na zápis takové osoby do obchodního rejstříku nebude přiloženo písemné prohlášení ministerstva nebo územního samosprávného celku potvrzující skutečnost, že tato osoba byla do funkce nominována postupem podle pravidel pro výběr odborníků vypracovaných a zveřejněných na základě navrženého zákona. Ministerstvo nebo příslušný orgán územního samosprávného celku budou pak muset tento nedostatek napravit a v příslušné společnosti prosadit, aby nominační proces na konkrétní funkci v orgánu společnosti byl uveden do souladu se zákonem“.

V doplněné podobě splňuje závěrečná zpráva RIA požadavky na hodnocení dopadů a je akceptovatelná. **Komise RIA proto doporučuje Závěrečnou zprávu RIA schválit.**

Vypracoval: Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise